

**UCHWAŁA NR XXXVII/444/2018
RADY MIEJSKIEJ INOWROCŁAWIA**

z dnia 5 lutego 2018 r.

w sprawie usunięcia pomnika Wdzięczności i Polsko-Radzieckiego Braterstwa Broni

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875 i 2232 oraz z 2018 r. poz. 130) oraz art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 22 czerwca 2017 r. o zmianie ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz. U. poz. 1389 i 2495) uchwała się, co następuje:

§ 1.1. Wyraża się zgodę na usunięcie z przestrzeni publicznej pomnika Wdzięczności i Polsko-Radzieckiego Braterstwa Broni posadowionego na Skwerze Obrońców Inowrocławia, zlokalizowanego na nieruchomości stanowiącej własność Miasta Inowrocławia oznaczonej geodezyjnie jako działka 32 i wpisanej do księgi wieczystej nr BY11/00056458/6 prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Inowrocławiu.

2. Położenie pomnika, o którym mowa w ust.1, określa załącznik graficzny do niniejszej uchwały.

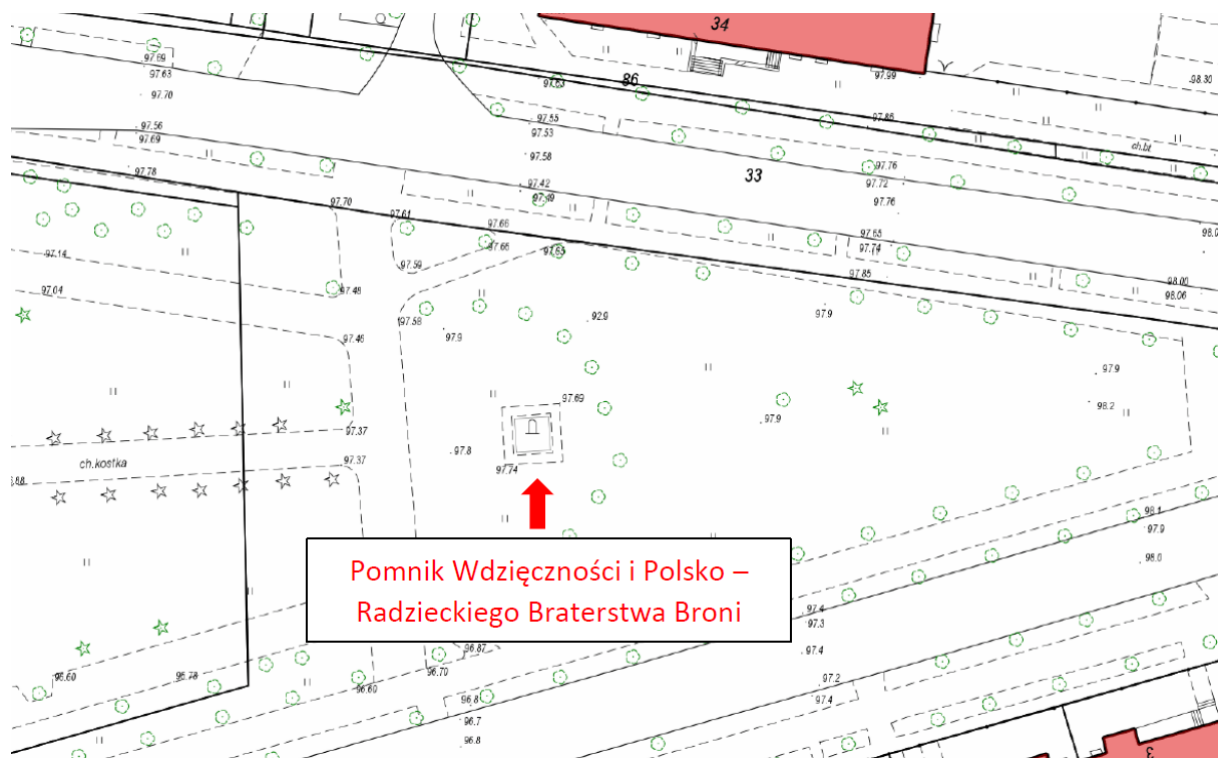
§ 2. Wykonanie uchwały, w tym określenie sposobu usunięcia pomnika, powierza się Prezydentowi Miasta Inowrocławia.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

	Przewodniczący Rady Miejskiej Inowrocławia Tomasz Marcinkowski
--	--

Załącznik do Uchwały Nr XXXVII/444/2018
Rady Miejskiej Inowrocławia
z dnia 5 lutego 2018 r.

Położenie pomnika na Skwerze Obrońców Inowrocławia

Uzasadnienie do Uchwały Nr XXXVII/444/2018

Rady Miejskiej Inowrocławia

z dnia 5 lutego 2018 r.

Z przepisu art. 3 ust. 1 zd.1 ustawy z dnia 22 czerwca 2017 r. o zmianie ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz. U. poz. 1389, z późn. zm.) wynika, że pomniki nie mogą upamiętniać osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących komunizm lub inny ustrój totalitarny lub propagujących taki ustrój w inny sposób. Zgodnie zaś z art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz. U. poz. 744, z późn. zm.) w związku z art. 3 ust. 1 zd. 2 ww. ustawy z dnia 22 czerwca 2017 r. o zmianie ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, za propagujące komunizm uważa się także pomniki odwołujące się do osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących represyjny, autorytarny i niesuwerenny system władzy w Polsce w latach 1944 - 1989.

Przepis art. 3 ust. 1 zd. 1 ww. ustawy z dnia 22 czerwca 2017 r. o zmianie ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej stanowi, iż właściciel albo użytkownik wieczysty nieruchomości, na której w dniu wejścia w życie ustawy znajduje się pomnik upamiętniający osoby, organizacje, wydarzenia lub daty symbolizujące komunizm lub inny ustrój totalitarny lub propagujący taki ustrój w inny sposób, usuwa ten pomnik w terminie do dnia 31 marca 2018 r.

Obowiązek usunięcia z przestrzeni publicznej pomnika Wdzięczności i Polsko-Radzieckiego Braterstwa Broni potwierdził Instytut Pamięci Narodowej w opinii z dnia 12 grudnia 2017 r., znak BUW-941-35/17/TR, z której wynika, że ww. pomnik: „będzie musiał zostać usunięty na mocy ustawy z dnia 22 czerwca 2017 r. o zmianie ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz.U. z 2017 r. poz. 1389)”.

W opinii Instytutu Pamięci Narodowej sygnowanej podpisem Pani Renaty Soszyńskiej – p.o. Zastępcy Dyrektora Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa: „Pomnik z założenia ma zachować dla obecnych i przyszłych pokoleń pamięć o ważnym wydarzeniu, miejscu lub postaci w dziejach danego kraju i narodu. Przedmiotowy obiekt gloryfikuje żołnierzy radzieckich, w przypadku tzw. pomników wdzięczności i braterstwa broni brak jest przesłanek przemawiających za ich pozostawieniem. Ich budowa w okresie Polski Ludowej była rezultatem odgórnie realizowanej polityki propagandowej władz centralnych, i nie miała nic wspólnego z rzeczywistą wdzięcznością mieszkańców dla żołnierzy Armii Czerwonej (pomnik w Inowrocławiu został wybudowany między innymi z prowadzonych przymusowych zbiórek publicznych i wykupu cegiełek). Pojawienie się ich w przestrzeni publicznej było jednym z głównych mitów legitymizujących władzę komunistyczną w Polsce. Nie można bowiem zapomnieć, że pierwszoplanowym celem Armii Czerwonej nie było bynajmniej wyzwolenie Polski, co wiązało się z prawem do samostanowienia Narodu Polskiego o własnej przyszłości, lecz realizacja imperialnej polityki ZSRR, która zakładała uczynienie z Polski obszaru swoich wpływów. Szczególnie brak poszanowania dla

administracji polskiej i polskiego prawa ze strony Armii Czerwonej występował na terenach należących przed wojną do Rzeszy Niemieckiej. Ma ona na swoich rękach krew bezbronnej ludności cywilnej, współdziałanie z organami bezpieczeństwa ZSRR w eksterminacji żołnierzy Armii Krajowej i innych formacji niepodległościowych, grabież mienia, nieuzasadnione niszczenie zabudowań. Związek Sowiecki uczestniczył w agresji militarnej na Polskę razem z Niemcami i przez dwa następne lata był najbliższym sojusznikiem Trzeciej Rzeszy, tym samym ponosząc odpowiedzialność za rozpętanie II wojny światowej. W opinii Instytutu Pamięci Narodowej pomnik „Wdzięczności o Polsko-Radzieckiego Braterstwa Broni” na Skwerze Obrońców Inowrocławia w Inowrocławiu spełnia kryteria pomnika propagującego komunizm i powinien być usunięty z przestrzeni publicznej. Liczę na Państwa zrozumienie w tej sprawie i podjęcie stosownych działań. Utrzymanie tego rodzaju obiektu w przestrzeni publicznej jest bowiem nie do pogodzenia z szacunkiem dla dorobku walki Polaków o wolność i niepodległość Państwa i Narodu Polskiego oraz dla pamięci ofiar totalitaryzmu komunistycznego”.

Miasto Inowrocław jest właścicielem nieruchomości oznaczonej geodezyjnie jako działka 32 i wpisanej do księgi wieczystej nr BY11/00056458/6 prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Inowrocławiu, na której posadowiony jest pomnik Wdzięczności i Polsko-Radzieckiego Braterstwa Broni. Pomnik nie znajduje się w rejestrze zabytków. Uzyskano pozytywną opinię Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Toruniu Delegatura w Bydgoszczy, numer opinii 1519/2017 z dnia 21 grudnia 2017 r. w zakresie zamierzenia polegającego na pracach ziemnych rozbiórkowych.

W przypadku nie podjęcia niniejszej uchwały przez Radę Miejską Inowrocławia, zgodnie z art. 5b ust. 1 i 4 ww. ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki w związku z art. 3 ust. 3 ww. ustawy z dnia 22 czerwca 2017 r. o zmianie ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, decyzję w sprawie usunięcia pomnika wyda Wojewoda Kujawsko-Pomorski i obciąży kosztami tego usunięcia Miasto Inowrocław.

Natomiast z art. 3 ust 2 ww. ustawy z 22 czerwca 2017 r. o zmianie ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej wynika, iż w przypadku usunięcia pomnika w terminie do 31 marca 2018 r., koszty usunięcia zwraca Skarb Państwa ze środków budżetu państwa, których dysponentem jest wojewoda, jeżeli właściciel albo użytkownik wieczysty nieruchomości, na której znajdował się pomnik, nie uczestniczył w procedurze wzniesienia tego pomnika. Miasto Inowrocław nie uczestniczyło w procedurze wzniesienia pomnika Wdzięczności i Polsko-Radzieckiego Braterstwa Broni. Pomnik ten odsłonięty został bowiem 22 lipca 1953 r. (źródło: publikacja Edmunda Mikołajczaka pt.: „Pomnik Wdzięczności w Inowrocławiu – historia i współczesność”, stanowiąca fragment książki zatytułowanej „Inowrocław w Polsce Ludowej” – Zbiór studiów pod redakcją Tomasza Łaszkiwicza, Inowrocław 2009) a Miasto Inowrocław uzyskało osobowość prawną z dniem 27 maja 1990 r. (art. 2 ust 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym w związku z art. 1 ustawy z dnia 10 maja 1990 r. Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych).

Zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy o samorządzie gminnym, podejmowanie uchwał w sprawach wznoszenia pomników należy do wyłącznej kompetencji rady gminy. W postanowieniu z dnia 10 marca 2015 r. sygn. akt II OSK 3368/14, Lex nr 1780626,

Naczelny Sąd Administracyjny wyraził pogląd, iż decyzję o usunięciu pomnika winien podjąć ten sam organ, któremu ustawodawca przyznał kompetencje do decydowania o wzniesieniu pomnika.

W tej sytuacji wywołanie uchwały jest uzasadnione. Inicjatorem wywołania uchwały jest Prezydent Miasta Inowrocławia.

Rada Miejska Inowrocławia podjęła uchwałę w sprawie usunięcia pomnika Wdzięczności i Polsko-Radzieckiego Braterstwa Broni w głosowaniu jawnym.

Na 23 radnych w głosowaniu wzięło udział 20 radnych obecnych na sesji. Za przyjęciem uchwały głosowało 14 radnych, głosy przeciwne - 1, wstrzymujących się - 5.

	Przewodniczący Rady Miejskiej Inowrocławia Tomasz Marcinkowski
--	--